

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

166. An Nouitius, habitu Religionis dimisso, possit à iudice sæculari puniri
ob delictum tempore Nouitiatus commiſsum? Idem dicendum est de
Religiosis emissis ex Societate Iesu, si vxorem ducant, vel ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

vol. 1. prel. 8. part. 2. resp. 190. & ante illum Bartholom. de Vecchis in praxi nouit. disp. 11. dub. 12. num. 11. vbi recte probat, in supradicto casu Nouitium ad summum puniri posse à iudice sæculari in pecunia & bonis, non autem in corpore, etiam si cum fraude ingressus sit Religionem. Imò Marta de iurisd. part. 4. cent. 2. cas. 121. a. num. 22. latè probat dictum Nouitium etiam neque in pecunia & bonis, posse puniri à iudice sæculari, quod ego alibi de Clerico satis probaui. Ad Bullam verò Sixti V. assero iam moderatam fuisse à Clemen. VIII. vt notant supracitati Doctores. Ergo, &c.

Alibi in Ref. Ref. que hic est sup. 131. §. vlt. ad modum, & in aliis eius annot.

RESOL. CLXVI.

An Nouitius, habitu Religionis dimisso, possit à iudice sæculari puniri ob delictum tempore Nouitiatu commissum?

Idem dicendum est de Religiosis emissis ex Societate Iesu, si uxorem ducant, vel liberi in sæculo maneant.

Et notatur non posse Nouitium cogi à Prelato Religionis ad luendam penam delicto suo condignam, etiam si ve integra, id est ante ceptum iudicium discedere velit à Religione.

Et de delicto cuiusdam Clerici, qui statu Clericali dimisso, uxorem duxerat? Ex part. 3. tract. 1. Ref. 34.

§. 1. **M**olina Theologus de iust. tom. 4. tr. 3. disp. 49. num. 24. affirmatiuam sententiam docet, & idem dicendum esse de Religiosis emissis à Societate Iesu testatur, sic enim ait. Quando eiusmodi verè Religiosi nostræ Societatis non professi delicta committerent, ob quæ digni essent pena graui, iudicarenturque Societate indigni, integrum est superioribus iuxta nostræ Societatis priuilegia in meliorem eiusdem Societatis conseruationem eos à Societate dimittere, vota illis relaxando, & tunc indices tribunalis sæcularis, ad quos pertinere inciperent, punire eos posse puto iuxta delicta, (dum erant Religiosi) commissa, ita Molina, & hanc sententiam de Nouitiis loquens tenet etiam Ioannes de Henia in Curia Philippica part. 3. §. 1. num. 12. qui citat Bobadillam, & nouissimè Bartholomæus de Vecchis in praxi nouitiorum disp. 11. num. 6. asserens. Si è monasterio discedat Nouitius recusans ob delictum commissum iudicio Prelati se subicere, puniri potest à iudice sæculari, quia in eo casu non habetur pro Religioso, quod intelligendum est dummodo Nouitius nullo ordine insignitus sit. Ita ille, & aliqui Iuriconsulti, quibus omnibus accedit nouissimè Peregrinus in commen. ad nostras constit. part. 2. cap. 5. littera R. §. 1.

Sup. his sup in Ref. 147. §. 1. & 2. & in alio eius primæ not. & lege etiã doctrinam Ref. eius secundæ annot.

2. Sed tu prorsus negatiuam sententiam tene, quàm tuetur Bonacina de legibus disp. 10. q. 2. punct. 1. §. 2. num. 5. qui citat Sayrum, Abbatem, Clarum, & alios. Et idem etiam docet nouissimè Paulus Layman in Theol. mor. lib. 4. tract. 9. cap. 8. num. 5. vbi sic ait e clestiatice personæ, quæ statum mutabilem habent, quem fermè arbitrato suo abicere possunt, eo deposito clericalibus priuilegiis spoliantur, vt Clerici in minoribus constituti, & Religionum nouitij, præterquam quòd ob crimina in statu Ecclesiastico commissa, post eius mutationem non à sæculari, sed Ecclesiastico magistratu conueniri, ac puniri debeant, quia tempus delicti inspicendum est. Sic ille. Et ita in Concilio Neapolitano, teste Grammatico decis. 10. num. 3. delictum fuit circa delictum cuiusdam Clerici, qui statu clericali dimisso uxorem duxerat.

3. Dicendum est igitur, Nouitium postquam religionem deseruit non posse puniri à iudice laico

propter delictum perpetratum tempore nouitiatu, & idem contra Molinam dicendum est de Religiosis emissis ex Societate Iesu, si uxorem ducant, vel liberi in sæculo maneant, nam illos non posse iudicari à potestate laica propter delicta in religione perpetrata existimo.

4. Notandum est etiam hic obiter contra Suarez de Religione tom. 3. lib. 5. cap. 16. num. 8. non posse Nouitium cogi à Prelato religionis ad luendam penam delicto suo condignam, etiam si re integrand est, ante ceptum iudicium discedere velit à Religione, & ita docet Bartholomæus de Vecchis vbi supra in praxi Nouit. disp. 11. n. 5. & alij.

RESOL. CLXVII.

An Equites Nouitij D. Iacobi, Alcantara, Calatrana S. Iohannis, &c. gaudeant priuilegio fori?

Et quid de ipsis Equitibus iam professis D. Iacobi, Alcantara, Calatrana, &c.?

Et an idem dicendum sit de Militibus Montefæ, S. Stephani, & S. Lazari & secus autem dicendum sit de Equitibus aurei Velleris, S. Michaelis, Annuntiationis, B. Mariae Virginis, & de Militibus Garreriorum, & illis vulgo dictis de la Banda, de omnibus aliis absque Sedis Apostolicæ auctoritate erectis?

Et quid de exemptione gabellarum supradictorum Equitum Nouitiorum? Ex part. 4. tract. 1. Ref. 36.

§. 1. **R**egatiuam sententiam docet noster Marius Gurba in consilis criminal. conf. 77. num. 21. vbi allerit dicto Equites quoadiu professi non sunt, minimè priuilegio fori gaudere, quia non sunt verè Religiosi, & in hoc ponit differentiam inter Equites D. Iohannis, & hos, quia illi etiam nouitij gaudent priuilegio fori, hi autem minimè, & hanc sententiam ante illum docuerat Bobadilla in polit. tom. 1. lib. 2. cap. 19. num. 16. Mallrillus decis. 250. num. 16. Villadiego in polit. cap. 5. §. 20. num. 112. & 114. Cenedus in quest. Canon. quest. 4. num. 40. Rodriguez in q. regul. tom. 2. quest. 62. art. 14. & alij.

2. Sed hos milites esse verè Religiosos, satis ego probaui in part. 1. tract. 2. * ref. 49. & ideo etiam docui nouitios dictarum Religionum gaudere priuilegio fori, & exemptione gabellarum, quam sententiam, etiam quoad nouitios, aduersus Giurbam nominatim tenet Nouarius in tract. nouissimo de pract. fori. sect. 2. quest. 66. n. 29. & Riccius in praxi tom. 4. resolut. 181. num. 2. Idem docet Valenzuela tom. 1. consil. 95. num. 53. Didacus la Mota de confirmatione Ordinis D. Iacobi lib. 2. cap. 2. §. 8. num. 28. doctus Scipio Rouitus consil. 96. Barboza pater & filius, hic tract. de potestate Episcopi part. 2. allegat. 12. num. 45. ille in remission. ad erdinat. Lusitan. lib. 2. tit. 12. §. 1. num. 2. vbi affirmat, ita iudicatum esse in Regio Senatu Portugallæ, & sic etiam fuisse decisum in facta Rota Romana, & in Congregatione Eminentissimorum Cardinalium testatur Riccius vbi supra. Dicendum est igitur, Equites D. Iacobi, Alcantara, & Calatrana gaudere priuilegio fori, non solum emissis professione, sed etiam tempore nouitiatu.

3. Nota etiam quòd Riccius & Nouarius loc. cit. & alij id quod asserunt de Equitibus D. Iacobi, Alcantara, & Calatrana dicendum affirmant, & merito, de militibus Montefæ, sancti Stephani, sancti Lazari, secus autem dicendum est de Equitibus aurei Velleris, sancti Michaelis, Annuntiationis B. Virginis, & de militibus Garreriorum, & de illis vulgo dictis de la Banda, & de omnibus aliis absque Sedis Apostolicæ auctoritate erectis.

RESOL.

Sup. hoc in Ref. seq.

* Quæ hic est infra Ref. 262. à lin. 5. & pro exemptione gabellarum in dicta Ref. in principio, & in fine, & in Ref. 171. in fine, & in Ref. 172. §. vlt. & tom. 7. tit. 1. Ref. 54. vlt.

Sup. contentis in hoc §. in Ref. seq. 2 à lin. 10. & lege infra et Ref. 171. §. 10. vlt. & seq. & Ref. 172.